

ONDER DE AANDACHT

DE AAPMENS VAN DUBOIS: DE VONDST DIE DARWIN GELIJK GAF

Nieuwe expositie in Natuurhistorisch Museum Maastricht

Tot en met 30 mei 2010 is in het Natuurhistorisch Museum Maastricht de expositie te zien over 'De Aapmens van Dubois'. De Limburger Eugène Dubois was aan het eind van de 19e eeuw vastbesloten Darwin's idee "dat mensen en apen een gemeenschappelijke voorouder hadden" te bewijzen. Hij ging in Indonesië op zoek naar fossielen van de voor-spelde 'missing link' tussen aap en mens en hij vond deze.

Dubois' suggestie dat zijn 'Aapmens' daadwerkelijk een schakel tussen aap en mens vertegenwoordigde, kwam hem onmiddellijk op veel kritiek te staan. Pas later werden zijn ideeën, mede dankzij nieuwe vondsten, breed aanvaard.

Het Natuurhistorisch Museum Maastricht presenteert in een kleine expositie een schets van het leven van Eugène Dubois, mischien wel de beroemdste Limburgse we-

tenschapper ooit. Voor deze expositie stelde museum Naturalis (Leiden) een belangrijke selectie van de fossielen die Dubois in Indonesië verzamelde welwillend ter beschikking.

Documentaire en biografie

Naar aanleiding van deze tentoonstelling is een documentaire in de maak over het leven van Dubois. Fragmenten van deze film zijn al in de tentoonstelling te zien [figuur 1]. Met de opening van de expositie verschijnt bovendien de nieuwe biografie van Eugène Dubois. De beide schrijvers, gedragsbioloog Paul Albers en paleontoloog John de Vos brengen aan de hand van een selectie uit het eerst nu ontsloten foto-archief van Dubois zijn academische carrière en privéleven uitgebreid in beeld.

Het Natuurhistorisch Museum Maastricht is gevestigd aan het De Bosquetplein 7, Maastricht. Openingsdagen: maandag tot en met vrijdag: 10.00-17.00 uur; zaterdag en zondag: 14.00-17.00 uur; feestdagen afwijkende openingstijden of gesloten. Meer informatie: www.nhmmaastricht.nl.

FIGUUR 1

Foto van een act uit de documentaire van de presentatie van Dubois' vondsten. Eugène Dubois (links) wordt het vuur aan de schenen gelegd door Prof. Marsh (midden) en Prof. Virchow (rechts) (foto: Antoine van Kaam © 2009 Mosasaurusfilm).

LIKONA-CONTACTDAG

FOTO: GLOP DEN KAMP

Op zaterdag 16 januari 2010 vindt de jaarlijkse LIKONA-contactdag plaats. Tijdens deze dag wordt het Internationale Jaar van de Biodiversiteit in Limburg officieel geopend. De verschillende werkgroepen maken een balans op voor wat betreft hun specifieke soorten en de sprekers in de namiddag schenken bijzondere aandacht aan Countdown 2010. Het programma start om 8.45 uur met koffie. Het ochtendprogramma bestaat uit korte bijdragen van de werkgroepen rondom het thema Countdown 2010. Na de werkgroepvergaderingen is er een lange middagpauze voor de lunch en het bezoek aan de groene markt. In het middagedeelte zijn er lezingen over: het jaar van de biodiversiteit, de plannen van de Vlaamse overheid voor Countdown 2010, 50 jaar vogels ringen, vijf jaar nachtvlinderonderzoek in het Stamprooierbroek en 15 jaar dassenonderzoek. Na afloop is er nog een receptie. Meer informatie en inschrijven: www.limburg.be/likona of tel. 0032 (0)11 26 54 50. De LIKONA-contactdag vindt plaats in Hangar 58 in Domein Bokrijk bij Genk.

BINNENWERK BUITENWERK

OP DE INTERNETPAGINA WWW.NHGL.NL IS DE MEEST ACTUELE AGENDA TE RAADPLEGEN

- **DONDERDAG 7 JANUARI** verzorgt de **Mollusken Studiegroep Limburg** een werkavond in Hulsberg. Aanvang 20.00 uur. Informatie en opgave bij Stef Keulen (tel. 045-4053602, biosk@home.nl).

- **DONDERDAG 7 JANUARI** houdt Jo Zeegers voor **Kring Maastricht** een lezing over watervogels. Aanvang 20.00 uur in het Natuurhistorisch Museum Maastricht.

- **ZONDAG 10 JANUARI** leidt Rob van

der Laak (tel. 045-5423454) voor **Kring Heerlen** een watervogelexcursie naar de Midden-Limburgse Maasplassen. Vertrek om 7.30 uur vanaf de parkeerplaats aan de Spoorsingel vlakbij de overweg te Heerlen.

- **ZONDAG 10 JANUARI** organiseert de **Vogelstudiegroep** in samenwerking met Vogelwerkgroep 'de Steilrand' een watervogelkijktochtend aan de kade van Asselt. Aanvang 10.00 uur, einde rond 12.00 uur.

- **MAANDAG 11 JANUARI** houdt Jacques Ummels voor **Kring Heerlen** een le-

zing over de Kerkuil. Aanvang 20.00 uur in de Botanische Tuin, Sint-Hubertuslaan te Kerkrade-West.

- **DONDERDAG 14 JANUARI** verzorgt Jacques Ummels voor **Kring Roermond** een lezing over Roeken, ecologie en leefwijze. Aanvang 20.00 uur in het GroenHuis, Godsweerdstraat 2 te Roermond.

- **VRIJDAG 15 JANUARI** organiseert de **Plantenstudiegroep** een thema-avond rondom de familie van de varens met diverse sprekers. Aanvang 20.00 uur in het Natuurhistorisch Museum Maastricht.

- **ZATERDAG 16 JANUARI** organiseert de **Vogelstudiegroep** is samenwerking met SOVON een watervogeltelling langs de Maas. Aanvang 8.15 uur bij het veer in Berg aan de Maas. Verplichte opgave vooraf bij Hub Vroomen (06-15042310).

- **ZATERDAG 16 JANUARI** organiseert de **Vogelstudiegroep** is samenwerking met SOVON een watervogeltelling langs de Maas. Aanvang 8.30 uur op de parkeerplaats van het Provinciehuis in Maastricht. Verplichte opgave vooraf bij Jo Seegers (06-53133759).

● **ZONDAG 17 JANUARI** leidt Johan den Boer (tel. 043-3625011) voor de **Plantenstudiegroep** een winterwandeling langs Ardense beken. Vertrek om 10.00 uur, achterzijde NS-station Maastricht.

● **WOENSDAG 27 JANUARI** houdt Jaap Poot voor de **Vlinderstudiegroep** een lezing over de Vlinders van Spanje. Aanvang om 20.00 uur in het Natuurhistorisch Museum, de Bosquetplein 5 te Maastricht.

● **DONDERDAG 28 JANUARI** houdt Ruud van Dongen voor **Kring Venray** een

lezing over de Grauwe klauwier. Aanvang 20.00 uur in het gemeenschaps-huis De Oesterham in Oostrum.

● **VRIJDAG 29 JANUARI** organiseert de **Vissenwerkgroep** haar jaarlijkse varia-avond. Aanvang 20.00 uur in het GroenHuis, Godsweerderstraat 2 te Roermond.

● **ZONDAG 31 JANUARI** leidt Bert Op den Camp (tel. 043-3622808) voor de **Plantenstudiegroep** een winterwandeling over de Bemelerberg. Vertrek 10.00 uur, achterzijde NS-station Maastricht.

● **DONDERDAG 4 FEBRUARI** organiseert **Kring Maastricht** in samenwerking met IVN Maastricht en het CNME een discussieavond over de verwezenlijking van de A2 met medewerking van Max Klasberg (Arcadis). Aanvang 20.00 uur in het Natuurhistorisch Museum Maastricht.

● **ZATERDAG 6 FEBRUARI** leidt Yvette Stevens - Eurlings voor de **Zoogdierenwerkgroep** een eekhoornexcursie in het Weeterbos. Start 9.00 uur in het IVN Educatiecentrum De IJzeren Man in Weert.

● **MAANDAG 8 FEBRUARI** houdt Leo Reyrink voor **Kring Heerlen** een lezing over de herintroductie van Edelhernten. Aanvang 20.00 uur in de Botanische Tuin, Sint-Hubertuslaan te Kerkrade-West.

● **DONDERDAG 11 FEBRUARI** verzorgt Johannes Regelink voor **Kring Roermond** een lezing over Vleermuizen in Echt en Midden-Limburg. Aanvang 20.00 uur in het GroenHuis, Godsweerderstraat 2 te Roermond.

COLOFON

NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG

ADRES

Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470, kantoor@nhgl.nl, www.nhgl.nl.

DAGELIJKS BESTUUR

H. Tolkamp (voorzitter), D. Frissen (secretaris), R. Geraeds (ondervoorzitter) & L. Horst (penningmeester).

KANTOOR

O. Op den Kamp, J. Cuypers, S. Teeuwen, K. Letourneur & R. Steverink.

LIDMAATSCHAP

€ 27,50 p/j. Leden t/m 23 j. & 65+ € 13,75; bedrijven, verenigingen, instellingen e.d. € 82,50.

O. Weinreich, ledenadministratie@nhgl.nl.

ING-rekening: 1036366.

BIC: INGBNL2A, IBAN: NL54INGB0001036366

België: 000-1507143-54.

BESTELLINGEN/PUBLICATIEBUREAU

Publicaties zijn te bestellen bij het publicatiebureau, M. Lenders, publicatiebureau@nhgl.nl.

Losse nummers € 4,-; leden € 3,50 (incl. porto),

themanummers € 7,-. ING-rekening: 429851

BIC: INGBNL2A, IBAN: NL31INGB0000429851

België: 000-1616562-57

PADDENSTOLENSTUDIEGROEP

P. Kelderman, Herkenbroekerweg 23, 6301 EG Valkenburg, paddestoelen@nhgl.nl.

PLANTENSTUDIEGROEP

O. Op den Kamp, Canisiusstraat 40, 6462 XJ Kerkrade, planten@nhgl.nl.

PLANTENWERKGROEP WEERT

J. Verspagen, Biest 18a, 6001 AR Weert, weert@nhgl.nl.

SPRINKHANENSTUDIEGROEP

W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, sprinkhanen@nhgl.nl.

STUDIEGROEP ONDERAARDSE KALKSTENGROEVEN

G. Beckers, Moesdaal 65, 6228 HX Maastricht, sok@nhgl.nl.

VISSENWERKGROEP

V. van Schaik, Hoosveld 56, 6075 DB Herkenbosch, vissen@nhgl.nl.

VLINDERSTUDIEGROEP

J. Queis, Spaanse singel 2, 6191 GK Beek, vlinders@nhgl.nl.

VOGELSTUDIEGROEP

R. van der Laak, Bethlehemstraat 34, 6418 GK Heerlen, vogels@nhgl.nl.

WERKGROEP DRIESTRUIK

W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, driestruik@nhgl.nl.

ZOOGDIERENWERKGROEP

J. Regelink, Heuvenseweg 13, 6991 JH Rheden, zoogdieren@nhgl.nl.

KRINGEN

KRING HEERLEN

P. Spreuwenberg, Kleikoeleweg 25, 6371 AD Landgraaf, heerlen@nhgl.nl.

KRING MAASTRICHT

B. Op den Camp, Ambiorixweg 85, 6225 CJ Maastricht, maastricht@nhgl.nl.

KRING ROERMOND

M. de Ponti, Parklaan 10, 6045 BT Roermond, roermond@nhgl.nl.

KRING VENLO

F. Coolen, La Fontainestraat 43, 5924 AX Venlo, venlo@nhgl.nl.

KRING VENRAY

H. Alards, Dokter Kortmannweg 24, 5804 BA Venray, venray@nhgl.nl.

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

REDACTIE

G. Verschoor & O. Op den Kamp (hoofdredactie), H. Heijligers, J. Hermans, M. Lejeune, A. Lenders, A. Ova & J. Willems. redactie@nhgl.nl.

RICHTLIJNEN VOOR KOPIJ-INZENDING

Diegenen die kopij willen inzenden, dienen zich te houden aan de richtlijnen voor kopij-inzending. Deze kunnen worden aangevraagd bij de redactie of zijn te bekijken op www.nhgl.nl.

BASISONTWERP

J. Bruystens, grafisch ontwerper, Maastricht.

LAY-OUT & OPMAAK

Van de Manakker, Grafische communicatie, Maastricht, mvandemanakker@xs4all.nl.

EDITING SUMMARIES

J. Klerkx, Maastricht.

DRUK

SHD Grafimedia, Swalmen.

COPYRIGHT

Auteursrecht voorbehouden. Overname slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

ISSN 0028-1107

provincie limburg

Het uitgeven van het Natuurhistorisch Maandblad wordt mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de provincie Limburg.

STICHTINGEN

STICHTING NATUURPUBLICATIES LIMBURG

Uitgever van publicaties, boeken en rapporten, snl@nhgl.nl.

STICHTING DE LIERELEI

Projectbureau voor onderzoek van natuur en landschap in Limburg, lierelei@nhgl.nl.

STICHTING NATUURBANK LIMBURG

Stichting voor het beheer van de waarnemingsgegevens van het NHGL, natuurbank@nhgl.nl.

STICHTING IR. D.C. VAN SCHAÏK

Stichting voor het beheer van onderaardse kalkstengroeven in Limburg. Postbus 2235, 6201 HA Maastricht, vanschajkstichting@nhgl.nl.

STUDIEGROEPEN

FOTOSTUDIEGROEP

B. Morelissen, Agrimonie 14, 5931 ST Tegelen, foto@nhgl.nl.

HERPETOLOGISCHE STUDIEGROEP

S. de Jong, Madoerastraat 3, 6214 XL Maastricht, herpetofauna@nhgl.nl.

LIBELLENSTUDIEGROEP

J. Hermans, Hertestraat 21, 6067 ER Linne, libellen@nhgl.nl.

MOLLUSKEN STUDIEGROEP LIMBURG

S. Keulen, Mesweg 10, 6336 VT Hulsberg, mollusken@nhgl.nl.

MOSSENSTUDIEGROEP

P. Spreuwenberg, Kleikoeleweg 25, 6371 AD Landgraaf, mossen@nhgl.nl.